

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Naš knezoškof — ponemčevalec.

Okrog nas godé se važne stvari. Nad nami visi na tanko nit navezan Damoklejev meč, in več, dà, mnogo je takih, ki bi radi prerezali to nit. Povsod nas radi ponemčujejo; povsod usiljujejo nam nemščino ter nam izpodrivajo milo slovenščino. Toda naši očitni sovražniki niso toli opasni, kakor skriti, ki „izza busije“ preže na naš mili jezik. V javnem in ustavnem življenju sploh borimo se, kolikor se moremo, z večjim ali manjšim uspehom ter imamo upanje in uverjenje, da vendar naša pravična stvar zmaga.

Čisto drugače je, da govorimo naravnost, na svetem mestu — v cerkvi. Ko pogledamo v nekatere naše cerkve, zdi se nam, da se povračajo sv. Bonifacija časi, ker na svoje oči vidimo, kako se po izvestnih Ljubljanskih cerkvah ugnezdjuje nemščina na kvar slovenščini, kar pa je vse zasluga našega milostivega knezoškofa.

Zdaj ko se je otvorila železnična proga tja do Kočevja, pričelo se bode v tem mestu novo gibanje, živahno življenje. Nismo neprijatelji takih modernih vezil, kakor so železnice, ali nam je posebej treba biti opreznim zlasti sedaj, ko se bode v Kočevju zbiralo mnogo delavcev, in to slovenskih delavcev. V vsem mestu ni slovenske propovedi, in kakor nas izkušnja uči, ne bode se uvela slovenskim delavcem, dokler sedi na knezoškofjskem stolu Ljubljanskem mož, ki nima ni srca ni ljubezni za slovenski narod kot tak. Zategadelj ti, slovenski delavec v Kočevju, uči se v tujem jeziku moliti Boga. Tako te uče nemški jezuviti, ki so sedaj prvi svetniki mej nami Slovenci. Kakor nam je znano, prosijo v Kočevju slovenski delavci kruha Božjega v slovenščini, in mi smo le radovedni, ali se jim dodeli ta milost.

Ali kaj Kočevje! Pri nas v Ljubljani obrača se na slabše. V cerkvi sv. Florijana, torej v prav slovenski cerkvi, ugnezdila se je nemščina, sicer ne popolnoma, a prej je ni bilo nič! Kam to vodi, to ve vsakdo; to umeje, kdor ima v srcu le iskrico

slovenskega čuta. To je napad na slovenščino v cerkvi, kjer je doslej izključno vladal le naš slovenski jezik, kar je naravno in kar ne more biti drugače. Komu bodi nemščina pri sv. Florijanu, kateri Slovenec jo tam potrebuje? Ali je morda nemščina izdatnejše sredstvo za širjenje katoliške zavesti? Nepozabni Zlatoust mora se v grobu jokati, da njegovi nasledniki tako rabijo knezoškofjsko palico. Toda še grenkejšo čašo namenil je naš milostni knezoškof našemu narodu. Uvel je namreč neko posebno ponemčevalno specialiteto, kakoršne morda ni brzo najti drugod. Prečudno se nam zdi, kadar se sploh kaj godí pri zaprtih cerkvenih vratih. Hočeš ali nočeš, nimaš zaupanja — in cerkvena vrata sv. Florijana so večkrat zaprta. Mogoče, da je to potrebno, da mora biti tako; in ako bi nas kdo uveril o tej potrebi, ne bi mi ni z besedico ugovarjali. Toda stvar je drugačna, ako jo premostrimo s prave strani. V Florijanski cerkvi vré se nemške pridige pri zaprtih vratih in udeleženci teh pridig so sami civilni ljudje. Žalostna mu majka, da se Slovenec tako spozabi, da tako greši zoper svojo narodnost, zoper svoj materinski jezik. Še žalostnejša mati pa možu, ki ponemčuje našo slovensko cerkev, v kateri se je do zdaj pela hvala in slava Bogu v našem lepem jeziku, ki nam ga je sam Bog dal in ki ga imamo zato od Boga, da ravnov njem slavimo svojega stvarnika.

Metil bi se, kdor bi mislil, da se je naš knezoškof zadovoljil s tem, kar je do zdaj storil za nemščino. Preveč mu je prišla nemščina k srcu in ne more videti, da je še toliko slovenščine po naših Ljubljanskih cerkvah. Ko bi mu bilo mogoče, on bi nam vse cerkve ponemčil. Ponemčevanje si je postavil za namen in cerkev mu je le sredstvo do tega namena. In za vse to je cerkev dobra, da se v njo usiljuje nemška strast. Zategadelj ukazal je tudi neusmiljeno preganjati slovenska glasila, ki imajo toliko razsodnosti in poguma, da se protivijo takemu početju. Zategadelj smo tudi mi na indeksu. — A oslepili nas ne boste, Vi novodobna katoliška gospoda! Ako Vam je do tega, in do tega Vam mora biti, da se

utrjuje vera, utrjujte jo tako, kakor je to najbolje, kakor je to mogoče. Govorite Slovincem slovenski. Ali naš knezoškof ne misli tako in zategadelj uvel je čisto na novo nemški krščanski nauk pri naših Uršulinkah ter je s tem postavil krono svojemu ponemčevalnemu delu.

Kakor poznamo našega gospoda knezoškofa in njega nemško mišljenje, ki tiho spi v njegovem srcu in se ne razodeva na obličju, uverjeni smo, da s tem ni končal svojega poklica. Ali kar je storil, priča jasno, da nas z vero le bñje in da je sveta vera njemu tudi sredstvo, s katerim deluje zoper Slovence in zoper slovenski jezik. Božja volja gotovo ni, da bi nas škofje ponemčevali, ker je sam Bog ustvaril Slovence in slovenski jezik. In volja sv. Očeta to tudi ni, kar je slovesno pokazal s tem, da je potrdil slovansko liturgijo. To bi moral vedeti tudi naš knezoškof, kateremu je rabiti svojo oblast v prid ljudstvu, kateremu je vrhovni pastir v tej deželi. In vendar tega ne stori! Od kje tedaj illae lacrimae? — Pa tešimo se, naš narod je prestal povodnji, ogenj, kugo in lakoto, prestal bode z Božjo pomočjo tudi to časno nezgodo.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 3. novembra.

Kriza.

Včeraj došli so knez Alfred Windischgraetz, češki namestnik grof Thun in gališki namestnik grof Badeni na Dunaj in se popoldne odpravili na cesarski dvor v Budimpešto. Windischgraetz se je na Dunaji posvetoval z grofom Hohenwartom, Badeni in Thun pa z grofom Tassfeom. Jeden izmed teh treh povablencev dobi naročilo, sestaviti novo ministerstvo, in sicer utegne to biti knez Windischgraetz. Njega bi Nemci še najraje videli in on je tudi jedini, ki bi utegnil prijati vsem trem voditeljem koaliranih parlamentarnih strank. Da ni bilo razglašeno izjemno stanje v Pragi, postal bi bil gotovo grof Thun Tassfeov dedič, tako pa ni nanj misliti, kakor tudi ne na grofa Badenija, zoper katerega se je postavil Kalnoky. Da ne bo Badeni

LISTEK.

Stari ženin.

Narodna opera v 3 dejanjih, zložil Karol Bendl.

Neznan glasben svet odkril se je začudenemu nemškemu občinstvu, ko se je lansko leto s tako sijajnim uspehom na Dunaji pela Smetanova „Prodana nevesta“. Osrmočeni priznavali so nepristranski nemški veščaki, da je nemogoče pojmiti, kako je tak glasben biser mogel nepoznan ostati toliko časa najbližjim sosedom. Na mah začeli so se v svetovnih glasbenih krogih zanimati za češko glasbo in za češke skladatelje in njih dela.

Mej odlične zastopnike moderne češke dramatične glasbe šteje se tudi Karol Bendl, čegar šaljiva opera „Stari ženin“ se bode pela jutri prvič na našem slovenskem odru. Rodil se je Bendl l. 1838. v Pragi, kjer je dobil tudi svoje prvo naobražanje v glasbi. Leta 1864. šel je po svetu ter bil kapelnik pri operi v Bruselji, potem bival je v Amsterdamu in v Parizu, kjer ga je posebno zanimalo živahno delovanje na polji opernih skladb. Ko se je vrnil v Prago, bil je izvoljen ravnateljem pevskega društva „Hlahol“, ki se je pod njegovim vodstvom razvilo do najvišje umetniške stopinje. V tej dobi zložil je Bendl svojo prvo dramatično

opero „Lejla“, ki se je prvič pelala l. 1868. in dosegla toplo priznanje. Po „Lejli“ sledili sta resna opera „Břetislav a Jitka“ in pa „Stary ženich“, komična narodna opera v smislu Smetanove „Prodane neveste“. „Stari ženin“ je torej tretja opera, katero je spisal Bendl in se je v novi upravi pela z lepim uspehom l. 1883. v novem češkem gledališču v Pragi ter pozneje na vseh drugih čeških gledališčih (v Plznu, v Brnu itd.) Pozneje zložil je Bendl še več gledaliških del: opereto „Jndicka princezna“, spevoigro „Črnogorci“, komično opero „Čarovny květ“, opero „Karel Skřeta“ itd. Za drugo tu imenovano delo dobil je l. 1881. razpisano darilo. Od l. 1879. do 1881. bival je Bendl zopet v Italiji kot kapelnik zasebnega gledališča ruskega bogataša Derviesa v Luganu in v Nizzi, potem pa se je vrnil v Prago. Predaleč bi nas vedlo, ako bi govorili o obsežnem delovanju Bendlovem in njegovih drugih skladbah, katerih je zložil brez števila. Za najnovejšo spevoigro „Dite Tábor“ dobil je zopet razpisano darilo. Večjih del zložil je Bendl poleg 9 spevoiger še 12 za zbor in samospjev z orkestrom, orkestralnih del 7, brez števila pesni, zborov, skladb za glasovir itd. in konečno 30 entreaktov za mali orkester. Po vsej pravici zavzema torej odlično mesto mej češkimi glasbeniki, kakor smo rekli iz početka.

Dejanje „Starega ženina“ kaže nam čas,

ko je minula kruta tlaka in doba tipičnih grajskih pisarjev „pan Franc“ nazvanih. Tak staričav, zaljubljen bivši „pan Franc“, ki žaluje po minuli svoji vsemogočnosti, je predmet šaljivi operi. Libreto spisal je prvotno Karel Sabina, pozneja sta ga predelala Gustav Eim in V. J. Novotny. Prvo dejanje kaže nam prazničen dan, ko se veselo kmetško ljudstvo v neki moravski vasi zabava pri polnih čašah piva in veselo prepeva. Zaljubljeni Vojteh napija na zdravje svoji ljubi, bogati hčerki mlinarja Bartoša, krasni šegavi Hanički. Resneji Vaclav, nekaki vaški filozof, zasmehuje ljubezen in kot marljiv čitatelj novin napija na zdravje možem, delujočim na čast rodne zemlje in za napredek naroda. Mej tem prihaja gospod Franc, grajski pisar ter toži, kako ošaben je zdaj kmet, ko je odpravljena tlaka in da je to narobe svet, da kmet sedi pri polnem vrču v gostilni. Pozovejo ga mej se in on jim prisiljeno nazdravlja in napija bivšemu direktorju, na kar mu odgovarja veseli smeh. Mej popivanjem vetopita krasna Hanička in nje oče Bartoš in razvneti gospod Franc, naznanivši, da je imenovan grajskim oskrbnikom, razodene, da ljubi Haničko in snubi za njo. Poredna Hanička, šaleč se z njim mu ne odreče, a odločilno besedo odloži za pozneje. Vaclav svari Vojteha, ki je ves presenečen vsled Haničkinega vedenja, naj ne veruje dekletom in stavi z njim za sod piva, da njegova Hanička po-

ministerski predsednik, je zasluga diplomatske spretnosti ruskega veleposlanika kneza Lobanova. Ostane torej samo še knez Windischgrätz. Češki veleposelniki se zelo trudijo, da bi ga pregovorili, naj vzprejme eventualno naročilo, sestaviti novo ministerstvo in mislijo, da se bo Windischgrätz naposled le udal. Tekom prihodnjih danj se bo stvar odločila, a že danes se smemo čuditi, da ni bil v Budimpešti povabljen tudi grof Hohenwart, prozročitelj krize in vodja koalicancev. Reklo se je sicer, da je grof Hohenwart ponudbo Taafeovo, sestaviti novo ministerstvo, odklonil, češ, da je prestar, resnica pa to ni. Hohenwart je odklonil Taafeovo ponudbo, ker ve, da se je kroui zameril. Krona zmatra Hohenwarta za ubijalca Taafeovega ministerstva in dvorni krogi mu očitajo, da je to veliko hibo storil le, da si zagotovi lep odhod. Nanj je čakal dvajset let in sedaj je storil odločilni korak, da se rehabilituje pri svojih nasprotnikih in tej svoji želji je žrtvoval lastno stranko. O tem ni dvoma, da razpade Hohenwartov klub v drobne skupine. Hohenwart ima prav za prav samo 35 zanesljivih privržencev, nemški klerikalci ga bodo kmalu zapustili, jugoslovanske poslance pa seženejo zavezniki iz koalicijskega raja, če se sami ne umaknejo. S 35 privrženci ni moči dolgo stati na čelu treh strank, a morda se primeri, da potisnejo levičarji in Poljaki grofa Hohenwarta še prej s pozorišča, nego on misli. V tem slučaju ostala bi na krmilu nemško-poljska večina, a kdo bi v njej pel „solo“ to kažejo dve številki: Poljakov je 56, Nemcev 107. — Hinc illae lacrimae! To je uzrok, da se Poljaki že sedaj kesajo, da so sedli Plenerju in Hohenwartu na limanice. Sedaj vidijo, da so izgubili odločilni upliv, kateri so imeli za časa grofa Taafe in da rešijo, kar se da rešiti, silijo so na Taafeovo mesto naprej Badenija in potem poslanika v Bukureštu grofa Agenorja Goluchowskega. To jim je izpodletelo in sedaj se jeze na — Jaworskega. V poljskem klubu so bile že viharne seje. Frakcija krakowska in podolska, kateri vodi grof Wolanski, sta Jaworskega hudo napadali, da je pomagal podreti Taafe in da je začel pogajanja zaradi koalicijske večine. Kakor mej Poljaki, tako je tudi mej drugimi koalicanci nastala velika nezaupnost. Nemški listi na Češkem se že upirajo in pravijo, da je ta zveza začetek reakcije, da je Nemce strah poljske in konservativne ljubezni; klerikalci se branijo družbe očitnih framazonov à la Suess in Menger. Čudna družba ti koalicanci. Kako dolgo se bodo razumeli oče Lichtensteinove šolske predloge kanonik Karlon in prof. Suess, Klun in Povše pa Dumreicher in Ghon? Ali je tako jedinstvo mogoče le za kratek čas? Še predno je odstopilo Taafeovo ministerstvo, so se koalicanci radi portfeljev tako sprli, da so klubova načelstva naročila njihovim organom, naj o bodočih ministrih oziroma kandidatih molče, da se ne razbije koalicija, še predno se je ustanovila.

Taafe o položaju.

Pariški list „Journal des Débats“ priobčil je včeraj vsebino pogovora mej grofom Taafeom in nekim gospodom, ki sem in tja piše tudi za imenovani list. Grof Taafe rekel je mej drugim, da je računal, da vzprejmejo njegovi politični prijatelji in tisti politiki, ki odobravajo podlago njegovemu načrtu volilne pravice vsaj v principu, to predlogo bolje, nego se je zgodilo. Deloma — rekel je Taafe — razumem opozicijo Nemcev, Poljakov in konservativcev; oni so beati possidentes in hočejo to za vsako ceno ostati. Ta aspiracija ni povsem neopravičena, ali razvoja razmer ni moči zadržati. Naj so avstrijski narodi etično kakorkoli razdeljeni, tako

stane milostna gospa oskrbnica. Gospod Franc, ki je že prej slikal Hanički, kako lepo bode živela kot oskrbnica, vesel pozove vse na obed in v splošni radosti konča prvi akt.

V drugem dejanji čuje se iz daljave veselo petje mlinarskih pomočnikov, Hanička pa zamišljeno toži pričakujoč ljubljeneja Vojteha. Pred hišo začuje se veseli spev njenega bratrance, čvrstega dijaka Hovora, ki prihaja na obisk. Hanička mu razkrije svojo ljubezen do Vojteha in pove, da jo snubi tudi Franc, vedela bi pa rada, kateri izmed obeh jo ljubi resnično, a ne samo zaradi očetovega bogastva. Hovora, domislivši se, da se Bartoš že več let pravda zaradi mline, jej obljubi, da stvar uredi, samo naj dela, ko da ga prav nič ne pozna. Za njim prihaja Vojteh in ljubosumen želi zvedeti, kaj pravi Hanička na ponudbo gospoda Franca. Šegava Hanička, hoteč kaznovati Vojteha za njegovo malo zaupanje, ga draži in pravi, da postane oskrbnikova, na kar Vojteh odbeži, grozeč se, da gre v vojake. Zaman ga kliče Hanička nazaj. Mej tem nastopi zbor, vprašajoč, je li res, da Hanička vzame Franca, ki jo pride prašati za odlok. Kot mlinarski pomočnik preoblečen dijak Hovora pride v mlin, proseč dela. Na skrivnem nabral je starih spisov in pridejal ponašajen razsodek, da je Bartoš izgubil pravdo in mlin. Te spise priuše učenec Nacek po naročilu Hovora, rekoč, da jih je prinesel sodni sluga. Vsi so izne-

razviti in razsvitljeni so vender, da smejo zahtevati pravico in moč, uplivati neposredno na vse javne zadeve. Vlada je mislila, da stori veliko hibo, če se upira tej zahtevi. Proti tem novim sotrudnikom v političnem življenju je potrebna največja previdnost, to je vlada tudi storila, vrat pa jim ni smeti zapreti. Pritisek na vrata bi bil tako močan, da bi se hkrati odprla in potem bi morda nihče ne mogel preprečiti katastrofe. „Avancement du nombre“ je gotova stvar in sedanji privilegovanci se bodo morali s to mislijo sprijazniti. To, kar se je imenovalo politični narod avstrijski, reprezentuje jako majhno minoriteto prebivalstva. Trije milijoni novih volilcev, katere je mislila vlada s svojo, predlogo ustvariti, bili bi te slabe razmere popolnoma premenili.

Vnanje države.

Rusko-francoska zveza.

Izza rusko-francoskih slavnostij v Parizu izvedela se je sedaj zanimljiva epizoda, ki zasluži, da jo zabeležimo, ker svedoči, kako intimne vezi vežejo oba naroda. Kakor znano, zaukazal je nadškof Pariški, kardinal Richard, da se v vseh cerkvah služi Te Deum za Ruse, a on sam se ga je udeležil v cerkvi Srca Jezusovega. Ko je car to izvedel, naročil je poslaniku Mohrenheimu, naj se kardinalu oficijelno predstavi in mu sporoči carjevo zahvalo. Kardinal je Mohrenheimu odgovoril, da je s svojo naredbo izrazil samo čustva katoliškega prebivalstva in da je prosil Boga, naj blagoslovi to zvezo, skleneno v varstvo miru in pravice. Tudi general Bogdanovič brzojavil je kardinalu. V brzojvki pravi, da je rusko-francoska alijanca izraz božje milosti, na kar je kardinal brzojavno odgovoril: da bode Boga prosil, naj blagoslovi prijateljstvo, ki veže srca obeh narodov in jamči kristijanskim narodom mir in obstanek. — Ta epizoda je naredila poseben vtis na katoliško stranko na Nemškem. Berolinska „Germania“ piše: Katoliška ideja mora na Francoskem strahovito propadati, ko je katoliški prelat sklenil tako intimno prijateljstvo s shismatiki, celo z Rusi, ki preganjajo katoliško cerkev in moré nje verne sinove ali je gonijo v Sibirijo. — Nam se zdí postopanje Pariškega nadškofa dokazom, da se smejejo tudi katoliški prelati tistim bajkam o preganjanju ruskih katolikov, katere pripovedujejo nemško-židovski listi, kjer zajema tudi naš „Slovenec“ svoja poročila o razmerah ruskih katolikov.

Deželnozbornske volitve na Pruskem.

Volitve v pruski deželni zbor še niso končane, a ker se jih socijalisti ne udeležujejo, ni dvoma, da zmagaajo, izvzemši nekatera trdnoliberalna mesta, na celi črti konservativci raznih barv. Sploh pa je udeležba pri volitvah jako slaba in je pokazalo prebivalstvo uprav fenomenalno malomarnost. Ponekod niti pet odstotkov prebivalstva ni došlo na volišče in le tam, kjer je bilo več kandidatov, je bila udeležba nekoliko večja. Pri teh volitvah se je znova pokazalo, da so Prusi politični ignoranti, katere le strah pred socijalisti nekoliko ogreje.

Španska in Maroko.

Španska vojska ima v Melilli jako težko stališče in se le z največjim naporom brani Kabilov. Vlada pošilja sicer nove čete v Afriko, ali v nezadostnem številu. Javno mnenje na Španskem je valed tega jako razburjeno in prva posledica bo najbrž odstop vojnega ministra. Ugodno za Špansko je jedino stališče, na katero se je postavila Anglija napram marošskemu vprašanju. Govorilo se je, da podpihuje angleški poslanik Maročane na boj zoper Špansko, sedaj pa javljajo oficijozni listi angleški, da podpira angleška vlada težnje Španske.

nadeni, ko čujejo, da je bogati mlinar zdaj siromak, Franc pa, kateremu je bilo le za bogato doto, pravi da stvar ni nujna, da si jo premisli. Mej splošnim zasmehovanjem uteče in s tem se konča drugi akt.

Drugo jutro (tretje dejanje) prinesel je sodni sluga pravi odlok v pravdi, katero je v resnici Bartoš dobil. Mlinar ne ve pri čem je, ker sta si odloka tako nasprotna, dokler mu Hovora ne razjasni stvari in se mu razodene kot nečak. Veseli dijak se opravičuje s tem, da je na ta način hotel pred vsem svetom razkriti egoistične nakane gospoda Franca. Ko je pa le-ta zvedel, kako stvar stoji, približa se zopet z sladkimi besedami, a Hovora, šaleč se z njim in vabeč ga na dvoboj, ga osmeši in prisili, da odstopi. Vojteh dokaže sijajno svojo resnično ljubezen ter ponudi, misleč, da je Bartoš res izgubil mlin, nesrečnemu očetu Haničke vse svoje imenje. Prava ljubezen konečno zmaga, Vojteh in Hanička se objameta, Vavlav izgubil je sod piva, gospod Franc pa nevesto in mej splošnim zasmehovanjem Franca pade zadnjikrat zavesa.

Prepuščajoč našemu g. gledališkemu poročevalcu sodbo o glasbi Bendlovi, ki se nam kaže kot jako lepo glasbeno delo, polno harmoničnih krasot in narodnih slovanskih motivov, izrekamo trdno nado, da se bode Bendlova opera prikupila tudi na našem odru, kakor drugod in postala stalna točka našega opernega repertoarja, kakor zasluži. A.

Dopisi.

Iz Istre 28. oktobra. [Izv. dop.] (Vinska letina.) Letošnja trgatve more se imenovati zelo dobra tako glede količnosti, kakor tudi glede kakovosti. Lahko si mislimo, da je dobre vinske letine hrvaški seljak zelo vesel. Pričakuje le še željno mnogobrojnih — kupovalcev, da mu vinski pridelek zamené z denarjem. Največ upanja ima seveda na slovenske trgovce.

Bili so časi, ko so slovenski kupovalci navadno od samih zagrizenih italijanskih trgovcev vino kupovali, dasi so bili valed tega na slabšem, kakor če bi bili vino kupili od kmeta. Laški vinotrčci so vino za neznatno ceno dobivali od kmetov, a potem prodajali kot svoj pridelek, kar se tudi še zdaj prav pogostoma dogaja. V zadnjem času se je glede tega sicer nekoliko na boljše obrnilo, a vender večina slovenskih vinskih trgovcev ne spolnjuje še svoje narodne dolžnosti napram bratom Hrvatom; rajše daje dobiček krvnemu neprijatelju Italijanu, nego bratu Hrvatu.

Zato kličemo vsem Slovincem, da se tudi v trgovskih zadevah po možnosti drže gesla: Svoji k svojim! V vsakem večjem selu dobe se pošteni hrvaški rodoljubi, koji bodo povedali vse potankosti glede vinske kupčije. Kdor želi kupiti vina v veliki množini, naj se obrne na „Vinarsko zadrugo v Pulju“; kdor pa menj potrebuje, zamore se — posebno za črnino — priporočiti Ivanu Defaru v Tinjanu (Antignana) dve uri od Pazina na veliki cesti. Obilo dobrega belega vina je v Kaščergi, Trvižu, Bermu — sploh v okolici Pazinski; cene so od 12 do 16 kr. za liter. Svarimo pa kupovalce pred italijanskimi mešetarji, ki na postajah — posebno v Pazinu — naše ljudi love. Kdor se sam ne ve kam obrniti, naj gre v Pazinu k rodoljubnemu županu in trgovcu Antonu Bertoša, ki mu bo radovoljno z dobrim svetom pomagal.

Domače stvari.

— (Slovenski grobovi.) Dodatno k našemu včerajšnjemu poročilu omeniti nam je, da so bili grobovi slovenskih veljakov in pisateljev vsi nakičeni s cveticami in venci, tako grob dr. Janeza Bleiweisa, na katerem je ležal velik lovorenec, Jurčičev grob, ki je imel lep venec iz biserov, pisateljska rakev, kjer je poleg imena Božidarja Raiča, Levatika, Antona Raiča in Železnikarja na plošči tudi vdolbeno ime Frana Gestrina, ki tam v družbi svojih prednikov spi večno spanje. Posebno ta grob je bil bogato okrašen s krasnimi venci in trakovi. Venec s trobojnim trakom je imel tudi grob dr. E. Čoste — dalje so bili primerno okičeni grobovi Vodnika, Čopa, Metelkota, Riharja itd. Na Sokolovi piramidi bili so poleg prej umrlih članov čitati tudi imena letos umrlih in je bila piramida lepo razsvetljena in nakičena z venci.

— (Veleoslavni c. kr. državni železnici v blagohotno uvaževanje.) Na Ljubljanskem državnem kolodvoru prilepljen je na vsaki strani blagajnice lepak z napisom „Wichtige Mitteilungen für das Publikum“ in sicer na obeh straneh le v nemškem jeziku. Sedaj pa bi človek sodil tako-le: Vsakomur je, znano da vsaj 70% občinstva, s katerim ima posla železniško osebje na tem kolodvoru, ne razume nemškega jezika. Ako so torej tista naznanila res važna za občinstvo, tedaj bi bila pač le dolžnost državnega urada, da jih priobči tudi slovenskemu občinstvu v slovenskem jeziku. Mari ne? — Nadejamo se torej, da ta apél na slavno vodstvo državne železnice ne ostane brez uspeha in to tem manj, ker radi priznavamo, da državna železnica načeloma spoštuje v svojih razglasilih tudi jezik ogromne deželne večine. — Saj je žalostno dovelj, da istega ne moremo trditi o južni železnici.

— (Slovensko gledališče.) Za jutrišnjo prvo predstavo Bendlove opere „Stari ženin“ kaže se prav živo zanimanje. Obširneje govorimo o njej v listku.

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvu našega lista poslali so kronine darove: Gosp. Ivan Kranjec, blagajnik mestne hranilnice v Ljubljani 40 kron, vzprejete od neke čestite osebe za nagrado, katere ni pričakoval. — Gosp. Martin Kancijan pri g. Maleku v Mariboru 1 krono. — Skupaj 41 kron, katere izročimo vodstvu. Živili rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

— (Za „Narodni dom“) v Ljubljani postal je uredništvo našega lista g. Daniel Uranešič iz Dragošev po g. Petru Majerju ml., posestniku in gostilničarju v Kranju 20 kron, katere izročimo vodstvu. Živio!

— (Iz deželne šolskega sveta.) Imenovani so bili v zadnji seji: Učiteljem in vodjo jednorazrednice v Št. Martinu pri Nadjemselu učitelj v Dolenjem Semenu g. Andrej Lah; tretjim učiteljem na četirirazrednici v Radečah učitelj na Raki g. Martin Humek. Priznale so se petletnice in sicer: profesorju na višji gimnaziji Ljubljanski gosp. Tomi Zupanu peta, profesorju dr. Oskarju Gratzyju prva, in prof. na Novomeški gimnaziji g. dr. Jos. Marinko-tu druga. Definitivnimi potrjeni so bili z naslovom profesorja učitelji gospodje dr. Jos. Šorn in Ludovik Lederhas na Ljubljanski višji gimnaziji in Fran Novak in Iv. Fon na Novomeški gimnaziji. Dovolil se je poludnevni pouk na jednorazrednici v Lozicah in za prvi razred trirazrednice v Zagorju. Konečno se je rešilo več prošelj za oproščenje od učnine.

— (Vojaške vesti.) Pri domobrancih imenovani so v domačih batalijonih in sicer Adolf Wendel stotnikom družega reda v aktivni službi 24. batalijona; Gustav Tautzher, Anton Strutz, Julij Polley, Albert Faber, in Ignacij Elsner pa nadporočniki v neaktivni službi. Nadalje imenovan je Fran Pistotnik, stotnikom v aktivni službi, Ivan Kramaršič in Vinko Prešern stotnikoma prvega reda in sicer prvi v častniški lokalni, poslednji v neaktivni službi. Pri žandarmeriji imenovan je ritmajster družega reda Josip Binovec ritmajstrom prvega reda. — Glede našega prvega poročila imamo še pripomniti, da sta imenovana stotnik-avditor Karl Noli 17. pešpolka majorjem-avditorjem, poročnik Franc Tschurn železniškega in brzojavnega polka pa nadporočnikom. Dr. Emil Hotschevar imenovan je namestnikom asistentnega zdravnika v rezervi 7. lovškega batalijona, tehniški pomočnik garnizijske lekarne v Celovcu Mihael Kutny pa je umirovljen ter si je izvolil domicil v Lescah na Gorenjskem. — Poveljnikom Graškega domobranskega batalijona imenovan je naš rojak Maksimilijan Prešern. Major M. Prešern je doktor modroslovja — v vojaki gotovo redka prikazen.

— (Novo društvo) s humanitarnim namenom se snuje v Ljubljani pod imenom „društvo za ustanovitev rešilnega in odgojilnega zavoda“. Pravila so se že predložila vladi v potrjenje. V tem zavodu odgojevali bi se zanemarjeni dečki, katerih se branijo v družih učilnicah.

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 22. do 28. oktobra. Novorojencev je bilo 9 ($=14\%$), mrtvorojenec 1, umrlih 20 ($=32.76\%$), mej njimi so umrli za jetiko 7, za vnetjem sopilnih organov 1, za želodčnim katarom 2, vsled mrtvouda 1, vsled starostne oslabelosti 1, za različnimi boleznimi 8. Mej umrlimi je bilo tujcev 5 ($=25\%$), iz zavodov 5 ($=25\%$). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 1, za tifuzom 3 (2 tujca).

— (Nesreča na železnici.) Včeraj popoldne ponesrečila je na progi južne železnice mej Zalogom in Lazami dekla posestnika Franca Macija iz Podgrada. Ko je šla po železniškem tiru, prijel jo je stroj brzovlaka in vrgel v postranski jarek. Notranja poškodovanja bila so tako težka, da je nesrečnica umrla mej potom iz Ljubljanske postaje v bolnico.

— (Tovorna železnica.) Trgovinsko ministerstvo dovolilo je železniškemu graditelju g. E. pl. Mallberg-u v Trebnjem, da sme pričeti pripravljalna tehniška dela za zgradbo normalne ali pa ozkotirne tovarne železnice od prejektirane tovarne za izdelovanje sladkorja v Mirni do proge Grosuplje-
Novo Mesto. To dovoljenje velja za 6 mesecev.

— (Gasilno društvo v Toplicah) poleg Novega Mesta si bode omislilo društveno zastavo in je nabralo v to svrhu pri prijateljih društva blizu poldrugi sto goldinarjev.

— (Žandarmerijska postaja) v Ortenku na Dolenjski železniški progi je prenehala, ker se je osnovala samo za čas, ko se je gradila Kočevska železniška proga.

— (Zgradba nove frančiškanske cerkve v Mariboru) prav dobro napreduje in bode morda še to jesen dospela do strehe. Ako se naberejo potrebna sredstva, bode se prihodnjo spomlad delo dovršilo.

— (Nova železnica.) Te dni se je pregledovala proga za novo železnico iz Maribora na Zeleni travnik, ki se bode menda začela graditi na deželne troške.

— (Razstava cerkvene oprave) bode v Mariborskem semenišči v nedeljo, dne 5. t. m. in bode odprta še v ponedeljek in torek

— (Politična komedija) na Koroškem, o kateri smo govorili zadnjič v uvodnem članku, je vzbudila v Celovcu živo zanimanje celo v nemških krogih. Pojutrišnjem bomo videli, kako se bode izvršila ta stvar. Poroča se nam, da je nova cesta, okoli katere naj bi se sukala vsa prisiljena slavnost, popolnoma za nič in skoro neporabna in da vznikni tudi zdaj vozijo raje po stari poti in po težavnih klancih. Novo izpeljana cesta je tako površno izpeljana, da ni besede vredna. Zemlja se je razbrskala in cesta se je posula s šuto in kamenjem. Ker pa cesta nima nikakega trdnega fundamenta, se kola udirajo in živina valed tega še huje trpi nego po stari cesti čez klance. In za tak „Musterwerk“ naj se ljudstvo na komando še hvaležno izkazuje!

— (Nezaupnica mestnemu magistratu v Trstu) Finančno ministerstvo je izrazilo mestnemu magistratu Tržaškemu formelno nezaupnico. Zaukazalo je namreč, da ima odslej vse davke, davščine in priklade pobirati Tržaška davčna administracija in ne več mestni magistrat. V mestih z lastnimi statuti pobirajo navadno magistrati davke, če je torej finančno ministerstvo Tržaškemu magistratu to nalogo odvzelo, imelo je gotovo tehtne razloge, katerih ni težko uganiti.

— (Ravnopravnost pri južni železnici.) Tržaška „Edinost“ prijavlja pritožbe slovenskih strank, da uradniki južne železnice delajo raznovrstne zapreke pri odpošiljstvih, če je voznik list narejen slovenski, ker se delajo, kakor bi slovenščine ne razumeli ali pa je res ne razumejo. Take nedostanke bi moralo vodstvo južne železnice v lastnem interesu odpraviti ter zahtevati, da nje uradniki ne delajo nemške ali pa italijanske propagande. Slovenske stranke naj se vselej pritožijo pri postajinem načelniku, če bi pa to ne pomagalo, naj se pritožijo naravnost pri vodstvu. Dalje želi „Edinost“, da bi se tudi v Trstu dobivali slovenski vozniki in druge železnice se tikajoče tiskovine.

— (Brezsrčen oče.) Iz Trsta odšel je v spomladi v marcu 35letni tovarniški delavec Jožef Mirtič iz Dvora v Novomeškem okraju, oče petih nepreskrbljenih otrok, zapustivši ženo in otroke, katerim od 15. maja naprej ni dal nikakešnega poročila več o sebi. Nedavno umrla je žena in je ostalo ubogih pet sirot v največjem siromaštvu.

— (Preganjanje slovanske liturgije v Hrvatski.) V „Hrvatski“ pritožuje se neki Zagrebški duhovnik, da je Spljetski biskup Nakić zabranil dvema mladima duhovnikoma služiti sv. mašo v slovanskem jeziku. Dopisnik pristavlja, da je to nad vse značilno v dobi, ko je Rimska kurija z natisnjenjem hrvatskega misala slovesno dokazala, da škofje ne dobivajo iz Rima ukaza, zatirati slovansko liturgijo. Od kje tedaj? Konečno naglaša dopisnik — kakor rekoč hrvatski duhovnik! — da mora tako postopanje jako slabo uplivati na vernike in da bodo trpeli v prvi vrsti verski interesi, za katere bi imelo škofom največ biti. — Tako „Hrvatska“. Mi pa pravimo, naj bo njen dopisnik vesel, da ni duhovnik Ljubljanske škofije. Križali bi ga brezverca!

— (Medicinska fakulteta v Zagrebu.) Kakor poroča „Obzor“ iz zanesljivega vira, namerava hrvatska deželna vlada prav resno ustanoviti medicinsko fakulteto na Zagrebškem vseučilišču. V to svrhu bi se prezidala Petrinjska vojašnica in se dotični stavbinski načrti že izdelujejo. Ob enem se bode gradila velika deželna bolnica na takozvani „Šalati“ po vzorcu deželnih bolnic na Štajerskem.

— (Razpisane službe.) Pri c. kr. davčnih uradih na Kranjskem so izpraznjena nastopna mesta: Služba davkarja v IX. in davčnega kontrolorja v X. čin. razredu, eventuelno drugo mesto davčnega kontrolorja in dve mesti davčnih pristavov v XI. čin. razredu. Prošnje je vložiti do 18. t. m. pri predsedstvu finančnega vodstva v Ljubljani.

Prvo krono
družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Jan Matejko) Kakor smo že naznanili, umrl je v sredo sloveči poljski slikar in ravnatelj krakovske slikarske akademije Jan Matejko, jeden prvih umetnikov naše dobe. Matejko se je rodil v Krakovu dne 30. julija 1838 l. in že l. 1865 dobil na ondodni slikarski akademiji prvo svetnajo. Na svetovni razstavi v Parizu l. 1867. je dobil za sliko „Državni zbor v Varšavi“ prvo nagrado, cesar pa ga je odlikoval z Franc Jožefovim redom. Izmed mnogih Matejkovih slik so posebno znamenite naslednje: „Alhimist Skudzimój pri kralju Sigismundu“, „Vladislav modri zasede poljski prestol“, „Dvorni norec kralja Sigismunda“, „Ziruzitev Poljakov in Litvancev v Lubliu“, „Kralj Ivan Sobieski molí pred bitko s Turki“ itd. Glede karakteristike, detailov, tehnike z bojami in kompozicije je bil Matejko poleg Meissonierja prvi umetnik naše dobe.

* (Vojak — menih.) Princ Edvard Schönbürg, sin podpredsednika gospodske zbornice, bode vstopil v benediktinski samostan. Princ, ki je star 30 let, bil je kapetan v cesarjevi telesni gardi in je izstopil te dni iz svoje sijajne službe, da postane menih

* (Ministerski humor.) Te dni hotela je neka dama izročiti prošnjo ministerskemu predsedniku dr. Wekerle-tu, ko je imel avdijenci dan. Prišla je pa že prepozno, ko je minister ravno odhajal. Žalostno stopala je po stopnicah s prošnjo v roki in hotela oditi. Minister vpraša jo, kaj želi in ona mu odgovori, da je zamudila avdijenco, da mora toraj čakati do prihodnjega avdijencijskega dneva. „Kdo ve, me li takrat še najdete tukaj!“ odgovoril je minister, vzel prošnjo in se vrnil v svojo pisarno, kjer je takoj rešil prošnjo prosilca.

* (Svetovna razstava v Chicagu) zaprla se je dne 30. m. m. na slovesen način. Glasovi, da se podaljša do konca tega leta, se torej niso obistnili.

* (Upor v kaznilnici.) V kaznilnici v Garsenu nastal je pravi pravcati upor, kaznuenci nečijo nikakega dela opravljati in se ustavljajo paznikom z raznimi orožji, tako da je ravnateljstvo poklicalo bataljon vojakov na pomoč.

* (Neanonimni zaušnici.) V auli Bruselskega vseučilišča bila je nedavno promocija nečega doktorja, pri kateri so nekateri dijaki psikali, ker niso priznali, da bi bil dotičnik res izvršil svojo nalogo z odliko. Neki navzoči socialist grajal je tako „anonimno nedostojno obnašanje“. Na to ga je udaril bivši dijak dvakrat v obraz, ter mu vrgel svojo vizitko pred noge, rekoč: Tu imate dve neanonimni zaušnici. Valed tega prišlo bi bilo do dvoboja, ako bi ne bili na obeh straneh mirili prijatelji.

* (Na grobu soproge.) Rumunski nadporočnik Aleksander Dragalina prišel je te dni iz Bukurešta v Herkulove toplice in se je ustrelil na grobu svoje soproge. Prenesli so ga umirajočega v zdravniški hotel. Ovenčal je bil poprej grob in dolgo molil ob njem.

* (Milo potolaži razburkano morje.) Namestu olja, o katerem je znano, da potolaži viharne morske valove, uporablja se zdaj v to svrhu mlata voda. Ako se razpusti tri odstotke mila v vodi, ima ta tekočina isti uspeh kakor olje, ob enem pa je mnogo ceneja in je laglje v kateri koli množini pripraviti jo. Razni poskusi so se obnesli prav dobro, kakor kažejo poročila mnogih pomorskih kapitanov.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 3. novembra. Koaliciji nasprotujoči člani poljskega kluba zahtevali so kategorično, naj skliče Jaworski klubovo sejo in naj opraviči svoje postopanje. Jaworski odklonil to zahtevo.

Dunaj 3. novembra. Ako vzprejme cesar demisijo ministerstva, odpotuje grof Taaffe v Meran, kjer misli nekaj časa ostati, potem pa se vrne na Češko, da se posveti upravi svojih posestev.

Praga 3. novembra. Policija konfiskovala včeraj in predvčerajšnjim na grobih raznih čeških rodoljubov večje število vencev, ker so bili napisani na trakovih baje veleizdajski.

Lvov 3. novembra. Deželni odbor je sklenil, da se priredi Matejkov pogreb na deželne troške.

Budimpešta 3. novembra. Cesar vzprejel danes opoldne kneza Windischgraetza v avdijenciji.

Zagreb 3. novembra. Pred nekaj dnevi prišla je v vas Kajgane v belovarski županiji komisija, da ekspropirira neka zemljišča. Kmetje napadli komisijo, vsled česar se je mej orožniki in kmeti unel pravi boj. Štirje kmeti ubiti, pet orožnikov ranjenih. Na lice mesta došli dve kompaniji vojakov. Prebivalstvo je silno razburjeno.

Sofija 3. novembra. Sodišče obsodilo je odgovornega urednika opozicijskega lista „Svo-

bodno Slovo" zaradi razžaljenja ministerskega predsednika Stambulova na osem mesecev težke ječe.

Madrid 3. novembra. Vsled shoda v Marzilji, kjer so Francozi izrazili Špancem simpatije, želeč jim dober uspeh v Maroku, bile tukaj velikanske Franciji prijazne manifestacije. Orožniki razgnali demonstrante. Trije orožniki so bili lahko ranjeni, 23 oseb je bilo zaprtih.

Narodno-gospodarske stvari.

— Žrebanje prioriteten obligacij. Pri žrebanji, ki se je vršilo, dne 1. novembra 1893 s prioriteten obligacijami I. in II. izdaje ter izdaje I. 1890 železnice nadvojvode Albrehta, izžrebani so bili: pri XL. žrebanji 4% prioriteten obligacij (I. izdaje) v srebru 65 števil in sicer: 839, 1925, 2501, 4115, 4459, 5469, 5602, 6003, 6834, 6997, 9504, 9808, 12960, 13297, 14195, 14370, 14389, 14658, 15084, 17290, 18113, 19635, 20090, 21702, 21744, 22395, 22629, 24565, 25152, 26861, 27273, 28837, 28851, 31012, 31067, 32056, 32179, 32413, 34340, 34754, 35039, 36130, 36211, 36433, 36533, 36782, 36923, 37573, 38610, 40919, 41277, 42544, 43764, 43787, 44164, 46648, 46954, 47313, 47325, 47699, 48438, 49151, 49175, 49672, 50341. — Pri XXVIII. žrebanji 5% prioriteten obligacij (II. izdaje) v zlatu 90 števil, in sicer: 260, 310, 1156, 1312, 1436, 1761, 2118, 2126, 2419, 2441, 2522, 2620, 2622, 2861, 3799, 4265, 4376, 4610, 4689, 4745, 5157, 5572, 6017, 6071, 6415, 7651, 7773, 8130, 8361, 8616, 8766, 9173, 9360, 9491, 9804, 9832, 10000, 10091, 10207, 10431, 10543, 10558, 10709, 10910, 11553, 11696, 11843, 12056, 12065, 12120, 12182, 12814, 13015, 13536, 13586, 13627, 13649, 13941, 14132, 14251, 14414, 14834, 15004, 15220, 15312, 15581, 15605, 15800, 15852, 16131, 16199, 16365, 16507, 16613, 16623, 16724, 17078, 17097, 17151, 17164, 17185, 17453, 17539, 18185, 18431, 18781, 18834, 18842, 18893, 19216. — Pri VII. žrebanji 4% prioriteten obligacij v srebru (izdaje I. 1890) 25 serij in sicer: 744, 2244, 3083, 3730, 3740, 4627, 6874, 9603, 9621, 9973, t. j. 10 št. a gld. 1000 —, potem številke: 10866/10870, 13111/13115, 14311/14315, 18966/18970, 20426/20430, 25471/25475, 27606/27610, 31471/31475, 31546/31550, 43111/43115, 44316/44320, 49671/49675, 53716/53720, 57871/57875, 59716/59720, t. j. 75 št. a gld. 200 —. Izžrebane obligacije se prično izplačevati s 1. majem 1894 in sicer 5% prioriteten obligacije v srebru (I. izdaje) po 300 gld. avstr. velj. 5% prioriteten obligacije v zlatu (II. izdaje) po 200 gld. v zlatu in 4% pripor. obligacije v srebru izdaje I. 1890 po 1000, oziroma 200 gld. avstr. velj. Z imenovanim obrokem pa tudi preneha obrestovanje izžrebanih obligacij.

Darila za „Národní Dom“.

LIII. izkaz „Krajcarske družbe“.

Prenesek . . . 12871 gld. 09 kr.
Doneski za mesec julij; plačali so:
4 naročniki a 5 gld. 20 gld. — kr.
5 naročnikov a 3 " 15 " — "
7 " a 2 " 14 " — "
20 " a 1 " 20 " — "
9 " a 50 kr. 4 " 50 " 73 " 50 "
III. izkaz kronin darov, izročeni uredništvu „Slov. Naroda“ v dobi od 1. do 15. julija in izkazanih v št. 148.—160. „Slov. Naroda“, v znesku . . . 149 " 82 "
Donesek hrvatske deputacije pri vse-sokolski slavnosti . . . 29 " — "
Darilo g. dr. G. Gregorina iz Trsta . . . 1 " — "
Doneski za mesec avgust; plačali so:
4 naročniki a 5 gld. 20 gld. — kr.
5 naročnikov a 3 " 15 " — "
7 " a 2 " 14 " — "
20 " a 1 " 20 " — "
9 " a 50 kr. 4 " 50 " 73 " 50 "
IV. izkaz kronin darov, izročeni uredništvu „Slov. Naroda“ od 16. julija do 15. avgusta in izkazanih v št. 161.—175. „Slov. Naroda“, v skupnem znesku . . . 35 " — "
Doneski za mesec september; plačali so:
4 naročniki a 5 gld. 20 gld. — kr.
5 naročnikov a 3 " 15 " — "
7 " a 2 " 14 " — "
20 " a 1 " 20 " — "
9 " a 50 kr. 4 " 50 " 73 " 50 "
V. izkaz kronin darov, izročeni uredništvu „Slov. Naroda“ od 16. avgusta do 15. septembra in izkazanih v številkah 186.—211. „Slov. Naroda“, v skupnem znesku . . . 21 " 25 "
Doneski za mesec oktober; plačali so:
4 naročniki a 5 gld. 20 gld. — kr.
5 naročnikov a 3 " 15 " — "
7 " a 2 " 14 " — "
20 " a 1 " 20 " — "
9 " a 50 kr. 4 " 50 " 73 " 50 "
Skupaj . . . 13402 gld. 16 kr.

Opomba: Vsem onim, kateri so na ta ali oni način pripomogli k tej, za naše težavne in skromne razmere ogromni svoti, najtoplejšo zahvalo, združeno z željo in prošnjo, da blagovolje z nami vstrajati tudi še z naprej, tembolj, ker pride kmalo do zgradbe „Národnega Doma“.

V Ljubljani, dne 2. novembra 1893.

Odbor „Krajcarske družbe“.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Nova opera!

Začetek ob 1/8. uri zvečer.

Štev. 11. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 539.

V soboto dne 4. novembra 1893.

Prvikrat:

Stari ženin.

Komična opera v treh dejanjih. Zložil Karol Bendel. Po K. S. besedah poslovenil A. F. Kapelnik g. prof. F. Gerbič. Režiser g. J. Noll.

Začetek točno ob 1/8. uri, konec po 10. uri zvečer.

Dramatično društvo.

Pri predstavi svira orkester slavnega pešpolka Leopold II., kralj Belgijcev št. 27.

Ustopenina:

Parterni sedeži od I. do III. vrste 1 gld. 20 kr., od IV. do VIII. vrste 1 gld., od IX. do XI. vrste 80 kr. — Balkonski sedeži I. vrste 70 kr., II. vrste 60 kr., III. vrste 50 kr. — Galerijski sedeži 30 kr. — Ustopenina v lože 70 kr. — Parterna stojišča 50 kr. — Dijaške in vojaške ustopenice 80 kr. — Galerijska stojišča 20 kr.

Sedeži, lože in ustopenice se dobivajo v stari čitalniški trafiki v Selenburgovih ulicah in na večer predstave pri blagajnici.

V abonement na sedeže se ustopi lahko vsak dan.

Prihodnja predstava bode v četrtek, dne 9. novembra 1893.

Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer.

Tujci:

2. novembra.

Pri **Malloti**: Koschein, Wiesauer, Benedek, Mraulag, Hostnig z Dunaja. — Dobida iz Gradca. — Hafner iz Trsta.

Pri **Slonu**: Soukup, Brody, Monschein, Riewel z Dunaja. — Wild iz Gradca. — Segala iz Rakeka.

Pri **bavarskem dvoru**: Vitober iz Beljaka. — Černe iz Kranja. — Gattevi iz Trsta.

Pri **avstrijskem cesarju**: Repinc, Prem, Zwetler, Neskovits z Dunaja. — Müller iz Čraomlja.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
2. nov.	7. zjutraj	732.8 mm.	8.2° C	sl. vzh.	obl.	0.30 mm.
	2. popol.	732.1 mm.	10.2° C	sl. vzh.	obl.	
	9. zvečer	732.0 mm.	9.0° C	sl. vzh.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 9.1°, za 2.1° nad normalom.

Izkaz avstro-ogerske banke

z dne 31. oktobra 1893.

	Prejšnji teden
Bankovcev v prometu	498,900.000 gld. (+ 13,630.000 gld.)
Zaklad v gotovini	278,085.000 " (— 77.000 ")
Portfelj	202,026.000 " (+ 16,835.000 ")
Lombard	28,878.000 " (+ 2,144.000 ")
Davku podvrž. not.	6,767.000

Dunajska borza

dne 3. novembra t. l.

Skupni državni dolg v notah	96 gld. 45 kr.
Skupni državni dolg v srebru	96 " 30 "
Avstrijska zlata renta	118 " 95 "
Avstrijska krona renta 4%	95 " 80 "
Ogerska zlata renta 4%	114 " 85 "
Ogerska krona renta 4%	92 " 95 "
Avstro-ogerske bančne delnice	993 " — "
Kreditne delnice	331 " — "
London vista	127 " 50 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	62 " 52 1/2 "
20 mark	12 " 50 "
20 frankov	10 " 11 1/2 "
Italijanski bankovci	44 " 10 "
C. kr. cekini	6 " 02 "

LJUBLJANSKI ZVON

sta 1

za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrto leta 1 gld. 15 kr.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1893.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selsthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Lino, Budejovice, Plzeň, Marijine vane, Eger, Francove vane, Karlove vane, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 06 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selsthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.

Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.

Ob 4. uri 30 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregnic, Gurth, Genova, Pariz, Linc, Ischl, Budejovice, Plzeň, Marijine vane, Eger, Francove vane, Karlove vane, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 55 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždane, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plzeň, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Ischla, Gmunden, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Trbiža.

Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždane, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plzeň, Budejovic, Solnograda, Ischla, Gmunden, Linca, Steyra, Pariza, Genova, Gurth, Bregnic, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ino, mosta, Ljubnega, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Ob 4. uri 53 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.

Ob 9. uri 27 min. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 6. uri 25 min. zjutraj v Kočevje.

" 12. " 00 " dopoldne " " "

" 6. " 10 " zvečer " " "

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 8. uri 10 min. zjutraj iz Kočevja.

" 1. " 01 " popoldne " " "

" 8. " 46 " zvečer " " "

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 18 min. zjutraj v Kamnik.

" 2. " 05 " popoldne " " "

" 6. " 50 " zvečer " " "

" 10. " 10 " zvečer " " "

(meseca oktobra ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 51 min. zjutraj iz Kamnika.

" 11. " 15 " dopoldne " " "

" 6. " 20 " zvečer " " "

" 9. " 55 " zvečer " " "

(meseca oktobra ob nedeljah in praznikih.)

Prodaja knjig.

Jutri popoldne ob 3. uri

prodajale se bodo (1106)

knjige pokojnega Frana Gestrina

na Poljanski cesti hiš. št. 17.

Tovarniška zaloga
šivalnih strojev in
1033 velocipedov
IVAN JAX
v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 13.
— Ceniki zastoj in poštnine prosto. —

DITMAR-SVETILKE

za vsake vrste razsvetljevanja!

Namizne svetilke, viseče svetilke, lestenci, stenske svetilke, svetilnice in laterne, svetilke s podstavkom in na stebrih s čipkastim senčilom.

Največja fabrikacija palilnikov.

(993—4)

Petrolejski palilnik s svetilno močjo 4 do 130 sveč.

R. DITMAR, c. in kr. priv. tovarna svetilk na Dunaji,

III., Erdbergstrasse 23, 25, 27 in III., Schwalbengasse 2, 3, 4.

Ditmar-svetilke ima v zalogi vsaka boljša trgovina s svetilkami.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.